

ВИКОРИСТАННЯ ВІДКРИТИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ І ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Малько О. Д., Шароватова О. П.

*Національний університет цивільного захисту України,
м. Харків, вул. Чернишевська, 94, тел. 0971390503,
e-mail: malko_ad@ukr.net*

В умовах пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19), організація навчального процесу в закладах освіти обумовлює необхідність проведення активного пошуку і використання комп'ютерних інноваційних інформаційних технологій. Разом з тим, сьогодні стрімко відбувається переоцінка ролі комп'ютерних технологій та їх місця в системі освіти, внаслідок стрімкого розвитку можливостей мережі Інтернет. Процеси інформатизації освіти в останні роки пов'язані з її цифровізацією, при цьому, усе більшого поширення набуває мобільне, адаптивне та інші види електронного навчання на цифрових пристроях. Аналіз розвитку таких технологій навчання дозволяє вести мову про те, що поняття «комп'ютерні технології», яке протягом останніх десятиліть складало суть інформаційних технологій, сьогодні поступово витісняється поняттями «електронні технології» та «цифрові технології» [1].

Водночас, відбуваються певні видозміни електронних освітніх ресурсів, формується нове покоління навчальних засобів – цифрові освітні ресурси (Digital Learning Resources, DLR). Наразі перевага віддається відкритим освітнім ресурсам, які можуть працювати на будь-якому цифровому пристрої, тобто відкритим цифровим освітнім ресурсам (Open Digital Learning Resources) [1].

Відкриті освітні ресурси (OER) є матеріалами для забезпечення навчання та досліджень, в режимі онлайн, у будь-яких середовищах і вони знаходяться у вільному доступі або випущені за відкритою ліцензією. OER включають у себе доступні в цифровій формі підручники та навчальні посібники, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, методичні матеріали для всіх видів занять відео, аудіо, програми моделювання, ресурси оцінювання та будь-який інший контент, який використовується в освіті. За необхідності, до відкритих освітніх ресурсів належить і друкований контент, виданий за відкритою ліцензією (за умов відсутності Інтернету).

Користувачі, без особливих зусиль, можуть дистанційно отримати доступ до відкритих освітніх ресурсів, які складають широкий

спектр високоякісних та гнучких навчальних матеріалів. При цьому, забезпечується можливість їх використання, розповсюдження і переробки. Викладачі можуть коригувати свої робочі програми навчальних дисциплін і пристосовувати їх для задоволення освітніх потреб та інтересів учнів й здобувачів вищої освіти і співпраці з колегами по всьому світу.

Сьогодні, в системі освіти, доцільно, також, вести мову про розвиток як цифрових технологій, так і цифрових освітніх середовищ. Цифрове освітнє середовище (ЦОС) являє собою відкриту сукупність інформаційних систем, призначених для забезпечення різних видів занять в освітньому процесі. Зрозуміло, що основоположним принципом побудови ЦОС є відкритість, яка базується на наданні широкого спектру освітніх послуг кожному користувачу. При цьому, користувач може використовувати інформаційні системи, які входять в склад ЦОС або допрацьовувати їх для задоволення своїх освітніх потреб.

Поряд з відкритістю, принципами побудови цифрового освітнього середовища є наступні:

- принцип єдності, сутність якого полягає в узгодженому використанні цифрових технологій в єдиній освітній і технологічній системі, що дозволяє вирішувати завдання в ЦОС;

- принцип доступності, що полягає в забезпеченні необмеженої функціональності комерційних і некомерційних елементів ЦОС для конкретного учня чи здобувача вищої освіти за допомогою мережі Інтернет;

- принцип конкурентності, реалізація якого забезпечує можливість повної або часткової заміни технології цифрового освітнього середовища конкуруючими технологіями;

- принцип відповідальності, що полягає в забезпеченні прав і можливостей кожному учаснику освітнього процесу для вирішення завдань інформатизації, в рамках власної потреби та відповідальності;

- принцип достатності, що полягає в забезпеченні відповідності складу інформаційної системи цілям, повноваженням і можливостям споживача освітніх послуг;

- принцип саморозвитку передбачає, що кожний учень чи здобувач вищої освіти розуміє необхідність оволодіння знаннями не примусово, а таким чином, що хоче навчатися і для цього використовує всі можливості відкритого освітнього середовища та ЦОС.

Таким чином, інформатизація освіти і необхідність проведення навчального процесу в умовах пандемії змушують все більше

застосовувати в освіті цифрові технології. Це актуалізує потребу в розробці і проектуванні не тільки відкритих освітніх ресурсів, як однієї з обов'язкових умов реалізації освіти на сучасному етапі, а й ЦОС, в рамках якого може ефективно здійснюватися онлайн навчання в складних умовах стрімкого поширення коронавірусної хвороби (COVID-19).

Список літератури

1. Семеніхіна О.В., Юрченко А.О., Сбруева А. А. та ін. Відкриті цифрові освітні ресурси в галузі ІТ: Кількісний аналіз.// Інформаційні технології і засоби навчання, 2020, Том 75, №1, С. 331-348. URL: e.semenikhina@fizmatsspu.sumy.ua .

2. Н. Воронова. Цифрові освітні ресурси в теорії і практиці сучасної зарубіжної освіти// Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. – Вип. 9. – Слов'янськ, 2019. С.37-47. URL: <http://profped.ddpu.edu.ua/article/view/174534/174511>.

ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ В УМОВАХ УСКЛАДНЕННЯ ЕПІДЕМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Малько О. Д., Цимбал Б.М.

*Національний університет цивільного захисту України,
м. Харків, вул. Чернишевська, 94, тел. 0971390503,
e-mail: malko_ad@ukr.net*

Внаслідок поширення коронавірусної хвороби (COVID-19) і ускладнення епідемічної ситуації, організація освітньої діяльності у закладах освіти здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення належних протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання ускладнення епідемічної ситуації. За таких умов різко підвищується роль технологій дистанційного навчання. При цьому, технології дистанційного навчання можуть використовуватись закладами освіти при проведенні занять через мережу Інтернет [1]. Наразі, відбувається чергове оновлення електронних освітніх ресурсів і зарубіжні науковці наголошують на необхідності використання нового покоління навчальних засобів, які ввійдуть до цифрового навчального середовища (ЦОС). До таких засобів відносять цифрові технології та інструменти навчальної діяльності [2].